

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 551/2012 privind stabilirea tarifului de utilizare a spectrului

I. Introducere

Potrivit dispozițiilor art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, licența de utilizare a frecvențelor radio este actul administrativ prin care Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) acordă dreptul de a utiliza una sau mai multe frecvențe radio în scopul furnizării de rețele sau de servicii de comunicații electronice și care cuprinde condițiile legale, tehnice și operaționale în care este exploatată resursa de spectru radio.

Administrarea spectrului radio, resursă aflată în proprietatea publică a statului și în administrarea ANCOM, presupune utilizarea de către autoritatea de reglementare și a unui mecanism financiar menit să determine o utilizare efectivă și eficientă a drepturilor de utilizare acordate prin licențe. În conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, titularul licenței de utilizare a frecvențelor radio are obligația achitării unui tarif de utilizare a spectrului.

Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 551/2012 privind stabilirea tarifului de utilizare a spectrului, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă actul normativ ce are drept obiect de reglementare stabilirea tarifului de utilizare a spectrului datorat anual de titularii licențelor acordate în condițiile legii, precum și a procedurii de individualizare a cuantumului tarifului și de încasare a sumelor datorate cu acest titlu.

Proiectul de decizie supus consultării publice are drept scop principal modificarea și completarea Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 551/2012 în sensul schimbării modalității de stabilire a tarifului datorat pentru utilizarea frecvențelor radio în următoarele situații:

i) utilizarea benzii de frecvențe radio 1880-1900 MHz (banda DECT), prin reorganizarea schemei de tarifare existente pentru această bandă,

ii) utilizarea benzilor de frecvențe 1980-2010 MHz/2170-2200 MHz prin intermediul stațiilor de bază – din componența sistemelor CGC (componente terestre complementare) asociate sistemelor ce furnizează servicii de comunicații electronice în serviciul mobil prin satelit – ce vor deservi exclusiv terminale amplasate la bordul navelor și aeronavelor,

iii) utilizarea spectrului radio la bordul navelor și aeronavelor prin intermediul sistemelor de radiocomunicații mobile pentru transmisii de voce/date pentru uz general, operând în diverse benzi de frecvențe desemnate în acest sens, prin reorganizarea schemei de tarifare existente pentru aceste sisteme.

De asemenea, proiectul de decizie mai conține prevederi privind ajustarea tarifului de utilizare a spectrului pentru transmisii ocazionale de tip SNG (satellite news gathering – transmisii de emisiuni, reportaje, știri, prin intermediul sateliților artificiali ai Pământului, de la locul transmisiei către studiourile de radio sau televiziune), realizate de către persoane fizice sau juridice străine, în sensul micșorării graduale a acestora, în vederea armonizării, în viitorul apropiat, cu cele practicate pe plan european pentru acest tip de transmisii. Prin această măsură va fi stimulat acest tip de aplicații, ce asigură o utilizare eficientă a spectrului radio.

II. Obiective

Față de principiile ce trebuie urmărite la stabilirea tarifului de utilizare a spectrului, ANCOM are în vedere că frecvențele radio sunt resurse limitate, în sensul că, deși inepuizabile, utilizarea unei frecvențe de către o anumită entitate exclude sau, după caz, limitează, într-o măsură mai mare sau mai mică, utilizarea aceleiași frecvențe de către un terț, în aceeași zonă geografică.

În acest context, Autoritatea consideră că la stabilirea cuantumului tarifului trebuie luați în considerare o serie de factori precum: tipul de serviciu de radiocomunicații în care se încadrează aplicația, modul de utilizare a spectrului radio de către aplicația respectivă din punct de vedere tehnic, natura și destinația radiocomunicațiilor vehiculate prin intermediul spectrului radio ori, după caz, tipul de serviciu de comunicații electronice furnizat.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, tariful de utilizare a spectrului trebuie stabilit astfel încât „să asigure **utilizarea optimă a frecvențelor radio și să fie obiectiv justificat, transparent, nediscriminatoriu și proporțional** cu scopul pentru care este destinat”.

În ceea ce privește stabilirea tarifului de utilizare a spectrului astfel încât să fie asigurată **utilizarea optimă** a frecvențelor radio, ANCOM are în vedere un principiu general conform căruia tariful de utilizare a spectrului reprezintă o pârghie importantă, în sensul încurajării utilizării unor benzi de frecvențe subutilizate, pentru care interesul pieței de comunicații electronice se dovedește a fi redus, sau al unor benzi de frecvențe desemnate pentru noi sisteme aflate în faze incipiente de implementare și dezvoltare, pe de o parte, și, pe de altă parte, al descurajării utilizării altor benzi de frecvențe de către aplicații desuete, în favoarea introducerii de noi aplicații folosind tehnologii ce asigură o utilizare mult mai eficientă a spectrului radio, asigurându-se astfel, în ambele situații prezentate, un maxim de beneficii atât pentru de furnizorii de servicii de comunicații electronice, cât și pentru utilizatorii finali ai spectrului radio.

În vederea calificării **proporționalității** tarifului de utilizare a spectrului, ANCOM pornește de la premiza că aplicațiile și sistemele, pentru care sunt desemnate diverse benzi de frecvențe, utilizează spectrul radio în mod diferit, în funcție de tehnologia care stă la baza funcționării aplicațiilor sau sistemelor respective. În același context, ANCOM are permanent în vedere specificul și particularitățile de natură tehnică, intrinsecă, pentru fiecare bandă de frecvențe în parte, ce decurg din legitățile științifice care guvernează propagarea undelor radio în spațiul liber, în medii neionizate sau în medii ionizate, după

caz. Pentru maximizarea bunăstării pentru societate, trebuie ținut cont de valoarea economică și socială a utilizării spectrului, de interesele specifice ale diferitelor categorii de utilizatori de spectru precum și de poziția acestora pe lanțul furnizării de rețele și de servicii de comunicații electronice.

Cu alte cuvinte, la baza modului în care este determinat quantumul tarifului de utilizare a spectrului se află o analiză complexă a unui cumul de factori de natură tehnică, administrativă și economică, urmând ca la determinarea în concret a sumelor ce urmează a fi achitate de către titularii drepturilor de utilizare să fie evaluate o multitudine de elemente care țin de nivelul de importanță al acestor factori în caracterizarea utilizării spectrului, în fiecare caz în parte, și de gradul efectiv în care acești factori contribuie la descrierea detaliată și cu acuratețe a utilizării spectrului de către fiecare aplicație sau sistem pentru care se dorește stabilirea unui tarif de utilizare a spectrului.

Principiul nediscriminării urmărit la stabilirea tarifului de utilizare a spectrului radio are în vedere faptul că nu este suficientă o comparație realizată doar în termeni de tarif/MHz, indiferent de tipul de serviciu de radiocomunicații în care se încadrează diferitele aplicații sau sisteme. Astfel, ANCOM consideră că este asigurat un tratament nediscriminatoriu al tarifului de utilizare a spectrului în cazul în care este comparat tariful achitat de către aceeași categorie de utilizatori și nu atunci când este analizat quantumul tarifului achitat de către utilizatori diferiți, în benzi de frecvențe radio ce au destinație sau atribuire diferită, în conformitate cu Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe radio¹.

În ceea ce privește banda DECT, inițiativa ANCOM vine ca urmare a necesității de a asigura o coerență logică cu soluțiile legislative preconizate în *Documentul de poziție privind utilizarea spectrului radio la nivel național în banda de frecvențe 1880-1900 MHz*, document elaborat și supus consultării publice împreună cu prezentul proiect de decizie.

Actuala intervenție asupra quantumului tarifului de utilizare a spectrului în banda de frecvențe 1880-1900 MHz este generată de necesitatea cunoașterii premiselor ce trebuie să fie luate în calcul pe termen mediu și lung, de către furnizorii interesați, în cadrul planurilor de afaceri pentru dezvoltarea și exploatarea de rețele ce operează în banda de frecvențe în discuție. O abordare similară a fost adoptată de către Autoritate cu ocazia intervenției asupra quantumului tarifului de utilizare a spectrului în cazul benzilor de frecvențe de 900 MHz, de 1800 MHz, de 3,5 GHz și de 3,7 GHz.

Diversificarea tehnologiilor utilizate de către sistemele prin intermediul cărora se furnizează servicii de comunicații mobile la bordul navelor și aeronavelor, pe de o parte, precum și desemnarea de noi benzi de frecvențe în care să funcționeze aceste sisteme, pe de altă parte, necesită restructurarea schemei de tarifare pentru sistemele respective, care acum sunt incluse în capitolul VIII „Alte servicii de radiocomunicații (altele decât cele menționate la cap. I-VII)”, și crearea unui capitol distinct pentru acestea.

În mod similar, introducerea unui nou concept în cadrul sistemelor CGC asociate sistemelor ce operează în serviciul mobil prin satelit, anume acela de stații de bază AERO-CGC, care vor deservi exclusiv terminale amplasate la bordul aeronavelor și care vor opera în benzile de frecvențe 1980-2010/2170-2200 MHz (atribuite serviciului mobil prin satelit), are drept consecință necesitatea introducerii unui nou tarif pentru utilizarea frecvențelor radio de către asemenea stații, tarif similar celui privind furnizarea de servicii de comunicații mobile la bordul aeronavelor.

---

¹ Ordinul ministrului comunicațiilor și societății informaționale nr. 789/2009 privind aprobarea Tabelului național de atribuire a benzilor de frecvențe radio, cu modificările ulterioare

Având în vedere experiența dobândită în legătură cu evoluția tehnologiilor pentru astfel de sisteme, ANCOM manifestă o atitudine proactivă și propune în prezentul proiect de act normativ un tarif corespunzător și pentru utilizarea frecvențelor radio de către stațiile de bază CGC care vor deservi exclusiv terminale amplasate la bordul navelor și care vor opera în benzile de frecvențe 1980-2010/2170-2200 MHz (atribuite serviciului mobil prin satelit), tarif ce este similar celui pentru furnizarea de servicii de comunicații mobile la bordul navelor.

III. Propuneri

În ceea ce privește tariful de utilizare a spectrului pentru banda de frecvențe radio 1880-1900 MHz (banda DECT), ANCOM a constatat că schema de tarifare existentă este foarte sumară, fiind bazată pe realitatea utilizărilor curente ale benzii DECT, și nu se află în concordanță cu principiile și obiectivele expuse în *Documentul de poziție privind utilizarea spectrului radio la nivel național în banda de frecvențe 1880-1900 MHz*, document strategic lansat în consultare publică concomitent cu prezentul proiect de decizie, aceste două documente constituind un pachet de măsuri pentru stimularea utilizării benzii DECT.

În consecință, ANCOM consideră necesare reorganizarea și extinderea schemei de tarifare existente pentru banda DECT, fără a modifica tarifele deja incluse în această schemă. În acest sens, ANCOM a extins și diversificat conținutul acesteia, folosind o clasificare a tarifelor raportată la nivelul județelor în mod similar cu schemele de tarifare stabilite pentru alte tipuri de rețele publice de radiocomunicații punct-multipunct cu acces pe suport radio (categorie generală în care se încadrează și rețelele DECT) operând în benzile de frecvențe 3400-3600 MHz și 24,5-26,5 GHz.

Noua schemă de tarifare propusă pentru banda DECT conține tarife ajustate de o manieră care să implementeze principiile și obiectivele conținute în documentul de poziție mai sus menționat și să reflecte abordarea descrisă în respectivul document.

În funcție de rezultatele implementării practice a prevederilor documentului de poziție pentru banda DECT, ANCOM își exprimă intenția de a revizui, dacă se va dovedi necesar, tariful de utilizare a spectrului aferent benzii 1880-1900 MHz în sensul de a stimula suplimentar utilizarea acestei benzi de frecvențe.

În ceea ce privește sistemele de comunicații mobile la bordul navelor și aeronavelor, a fost creat un nou capitol pentru acestea prin restructurarea capitolului VIII existent în prezent în anexa Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 551/2012. Aceste sisteme operează în diverse benzi de frecvențe desemnate în acest sens, în funcție de tehnologie, și sunt destinate transmisiilor de voce/date pentru uz general, serviciile furnizate prin intermediul acestor sisteme fiind puse la dispoziția pasagerilor navelor și aeronavelor.

Întrucât lista tehnologiilor disponibile pentru aceste sisteme se mărește periodic, ANCOM a decis să generalizeze modalitatea de stabilire a tarifului de utilizare a spectrului pentru astfel de sisteme, asigurându-se astfel respectarea principiului neutralității tehnologice. În consecință, a fost recalculat și tariful de utilizare a spectrului, fiind propuse valori ale acestuia care nu mai sunt în legătură nemijlocită cu lărgimea de bandă a canalului radio (fiind astfel eliminat implicit criteriul tehnologic).

Rămâne însă în continuare valabil criteriul departajării tarifului de utilizare a spectrului în funcție de banda de frecvențe în care funcționează sistemele în discuție, referința de raportare fiind pragul de 1 GHz. Această limită a fost stabilită convențional între benzile de frecvențe desemnate pentru sistemele GSM900 și GSM1800, utilizate ca referință pentru stabilirea noilor tarife; de asemenea, aceste sisteme au fost, cronologic,

primele care au fost adaptate și implementate la bordul aeronavelor și al navelor pentru asigurarea serviciilor de comunicații mobile pentru pasagerii acestora.

În mod coerent cu principiul detaliat mai sus, noile valori ale tarifului de utilizare a spectrului pentru sistemele de comunicații mobile la bordul navelor și al aeronavelor sunt prezentate pentru lărgimi de bandă de referință de 1 MHz, care pot fi pereche sau nepereche, în funcție de tipul de transmisie pe canalul radio, anume duplex cu diviziune în frecvență (FDD), respectiv duplex cu diviziune în timp (TDD).

De asemenea, este de remarcat faptul că nu se introduce nicio discriminare între sistemele de comunicații mobile implementate la bordul aeronavelor și cele implementate la bordul navelor, tarifele aferente acestor două tipuri de sisteme fiind obținute în mod similar.

Determinarea în concret a cuantumului tarifului de utilizare spectru pentru benzi de 1 MHz pereche, în care operează sistemele de comunicații mobile la bordul aeronavelor sau al navelor, s-a efectuat ținând cont în mod corespunzător de principiul proporționalității, având drept referințe, așa cum s-a detaliat anterior, tarifele existente pentru canalele radio duplex (cu lărgimi de 200 kHz) ale sistemelor GSM900 și GSM1800, implementate la bordul navelor sau al aeronavelor. Prin urmare, tarifele de referință respective au fost multiplicat cu 5 pentru a se obține noile valori.

Același principiu al proporționalității a fost aplicat, în mod consecvent, în deducerea valorii tarifului pentru banda de 1 MHz nepereche, după ce s-a determinat – conform procedurii detaliat anterior – cuantumul tarifului pentru banda de 1 MHz pereche. Astfel, a fost necesară în acest sens o împărțire la 2.

Odată stabilite cele de mai sus, proiectul de decizie stabilește principiul conform căruia valoarea tarifului de utilizare a spectrului pentru un canal radio al unui sistem de comunicații mobile la bordul navelor sau al aeronavelor (indiferent de lărgimea de bandă, pereche sau nepereche, a acestuia) se deduce în mod proporțional din cuantumul tarifului de utilizare spectru pentru benzile de referință de 1 MHz (pereche, respectiv nepereche), ținând cont simultan și de situarea benzii de frecvențe, desemnate pentru funcționarea sistemului respectiv, în raport cu pragul de 1 GHz.

Abordarea descrisă anterior va permite o flexibilitate crescută în privința aplicării tarifului de utilizare a spectrului radio în cazul comunicațiilor mobile la bordul navelor și al aeronavelor, fără a mai exista o restricționare de natură tehnologică sau o limitare la anumite benzi de frecvențe.

În ceea ce privește stațiile de bază – din componența sistemelor CGC (componente terestre complementare) asociate sistemelor ce furnizează servicii de comunicații electronice în serviciul mobil prin satelit în benzile de frecvențe 1980-2010 MHz/2170-2200 MHz – ce vor deservi exclusiv terminale amplasate la bordul navelor și aeronavelor, abordarea schemei de tarifare și determinarea efectivă a cuantumului tarifului de utilizare a spectrului sunt similare celor descrise mai sus.

Aceasta survine ca urmare a faptului că sistemele CGC ce deservește exclusiv terminale amplasate la bordul navelor sau al aeronavelor sunt, de fapt, un caz particular al situației generale a sistemelor de comunicații mobile la bordul navelor sau aeronavelor, cu precizarea că în sistemele CGC toate stațiile de bază se află pe pământ și nu la bordul navelor sau aeronavelor. Desigur, calculul efectiv al valorii tarifului de utilizare a spectrului a ținut cont în acest caz de faptul că benzile de frecvențe amintite sunt situate peste pragul de referință de 1 GHz.

Având în vedere cele anterior enunțate și cu scopul distingării stațiilor CGC ce deservește exclusiv terminale amplasate la bordul aeronavelor sau navelor, față de stațiile CGC obișnuite (care, în absența unei precizări exprese, se referă doar la stații, instalate pe teren ferm, care deservește strict utilizatori aflați pe pământ), se impune reformularea

tarifelor pentru aceste stații CGC uzuale, în sensul excluderii stațiilor CGC ce deserveșc exclusiv terminale amplasate la bordul aeronavelor sau al navelor din aria de aplicabilitate a tarifelor pentru stațiile de bază CGC care deserveșc strict utilizatori aflați pe pământ.

De asemenea, prin prezentul proiect de decizie ANCOM propune următoarele modificări ale anexei la Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 551/2012:

- în capitolul IX „Transmisii ocazionale în diferite servicii de radiocomunicații”, modificarea tarifelor pentru transmisiile ocazionale de tip SNG, noile tarife fiind mai mici decât tarifele în vigoare pentru astfel de transmisi. Această acțiune se înscrie într-un proces inițiat de Autoritate, cu câțiva ani în urmă, de aliniere a valorilor acestor tarife la cele practicate în alte țări europene.

- în capitolul II „Serviciul fix”, ANCOM a eliminat tarifele pentru rețele locale de acces radio pentru asigurarea buclei locale pe suport radio (WLL), funcționând în benzile VHF și UHF, și pentru rețele locale de acces radio în tehnologie CDMA, funcționând în banda de 2 GHz, având în vedere faptul că aceste aplicații și sisteme nu mai există în prezent în România, acestea fiind scoase total din uz.

Proiectul de decizie propus spre aprobare este atașat prezentei expuneri de motive și va fi supus consultării publice, prin publicarea acestuia pe pagina de internet a ANCOM, cu respectarea prevederilor art. 135 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011, pentru o perioadă de 30 zile.